

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Epistolaris Seu Epistolae Morales Ad usum
familiarem Vario Argumento Scriptæ**

Pexenfelder, Michael

Dilingae, 1686

XXXIII. Ernesto Alithino, de imagine hominis pseudopolitici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69435](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69435)

Iustres pinnacothecas nomina. Quæ cetera
 ita sint, ne spernat nobilior sanguis
 pularem, neque lauri & hederæ, doctorum
 præmia frontium, excludantur ab imaginibus
 torquatis; generosorum etiam stemmatibus
 tum frontes rarò illimes fluunt, & ingeniorum
 ac sapientiæ rivi nihil facis de natalium
 vilitate trahunt. Tantò ergo ob insolentiam
 & jactantiam culpabilior Camillus, quanto
 laudabilior ob modestiam & temporationem
 Cajus. Tuum erit, utrumque pristinam
 amicitiam recomponere, & *Camilli*
nobilitatē Litteratam, Camillo natalium
 & avitam asserere. Vale, & hanc mentem
 eâ, qua scripsi, limitatione & explicatione
 accipe.

XXXIII.

ERNESTO ALITHINO
 Salutem.

Imago hominis pseudopolitici.

Quæris ex me per epistolam, quid sit,
 cur, cum *Politica sit Scientia Civilis,*
 & *πολιτεία*, Status Civitatis seu Regimen Ci-
 vile, cujus finis juxta Aristotelem est, felicitas

citer vivere ; & *Politicus* appelletur, qui cal-
let artem rectè administrandi remp. & vi-
vit secundùm leges & ordinem *societatis hu-*
manæ, cur, inquis, hoc tempore passim *Pol-*
itici malè audiant, &, tanquam everfores
societatis ac conversationis humanæ, pluri-
morum linguis ac calamis flagellentur? Vox
ipsa *Politicus*, jam eò infamiæ devenit, ut
Politicum aliquem vocari, reputetur pro vi-
tuperio, & nihil differat à pseudopolitico,
qui nunc *Politici* nomen habet. Respon-
deo ad hanc quæstionem, idem evenire vo-
ci *Politicus*, quod contigit vocabulo *Tyran-*
nus, qui olim significabat *Regem*. Teste Vir-
gilio 7. *Æneidos* :

Pars mihi pacis erit, dextrâ tetigisse tyranni.

Postea nomen hoc ad illos restrictum est, qui
insolenter, & pro animi libidine domina-
bantur ; & *tyrannicè* imperare, erat crude-
liter & violenter imperio abuti. Ita secun-
dùm Aristotelem, Tullium, & alios Scri-
ptores Ethicos, *Politicam* esse, in laude po-
nebatur, pro Cive bono, & æqui bonique
publici observante : postea propter malos
mores, & rationem infidam ac dolosam a-
gendi loquendique, translata est hæc appel-
latio ad homines vafros, versipelles, versu-
tos,

tos, bilingues, & ad os alijs sublinendos
 exercitatos, qui sub palliolo politico, &
 legantiâ gypsatâ volunt videri, candidè &
 cerè promere sensa animi, & bono publico
 privatoque amicorum consulere, cum
 terea omnia per fucum & fallaciam fingunt
 faciant, cogitent, dicant: officiorum illorum
 sunt largissimi, quæ nihil habent in
 pendij: salutant blandè, laudant affatim
 promittunt splendidè, nihil præstant: vultum
 tum ad quemlibet actum fabulæ componunt;
 ad lucrum suum unicè intenti. Horum
 Magistram, ajunt, fuisse Nicolaum Machiavellum,
 Scribam Florentium, cuius inter alia dictamina
 etiam hæc sunt: *altum fastigium ascendere, & insignes
 quos progressus facere velis, ars quaedam de-
 cipiendi tibi necessaria est.*

In magna felicitate id æquius, quod validius.

Quod civibus te tenere invitis, scias.

Strictus tuetur ensis. Senec. in Hercules
 furente.

*Quidquid valde utile est, etiam honestum
 censendum.*

*Quos non potes jure, per calumniam evertere,
 Prudentis est, scire, alios naso suspendere.*

*Sua retinere, privata domus est; de alienis
Certare, regia laudis. Tacit.*

*Aliud loqui, aliud sentire, Politicum existimatur, & quæ sunt horum similia sexcenta. O pestes! ô larvæ societatis humanæ! quæ per hos homines Politicos è medio tollitur, & Jus omne, Verúmque profligatur: aliud stantes, aliud sedentes loquuntur; nõnant callidè, in suum commodum servire scenæ & tempori, omnique vento velum obvertere: foris mentiuntur ovem, intus gestant vulpem! Rota figuli, ut cum Plauto loquar, non est tam versabilis, quàm versuti isti in omnes astutias circumaguntur; cum coruis crocitant, cum columbis pipiunt, cum luscinijs cantant. Vidistine aliquando imaginem, quam vocant *striatam*, hoc est, ex varijs tabellis, tanquam strijs plicatilem; hæc alia atque alia contuenti apparet; nam si à dextris eam aspicias, Regem refert, à sinistris bubulcum, à dextris juvenem formosum, à sinistris foedum cacodæmonem, à dextris leonem, à sinistris simium; prout te verteris & stationem mutaris, mutabitur effigies, curioso oculorum ludibrio. Habes hîc expressam iconem falsi *Politici*, Proteum vel Vertumnum dixeris;*

ris;

ris; ita in omnes formas convertitur. & in
 lypus pisciculus saxorum, quibus se admittio
 verit, colores refert; chamæleon quocumque mo
 animalculum omnes imitatur colores, pro ludu
 ter *album*. Hic est genius pseudopoliticus, va r
 delectatur officijs, fallacijs, vafra mentu altut
 placent omnes colores, solus candor disp puer
 cet; sub blandis verborum officijs late ador
 fraudes, doli, insidiæ; sermone gaudet ma ch
 plexo, & in varium sensum explicando, cipe
 instar anguillæ teneri non queat. Veru nem
 rectè monet Siracides, *Cor ingrediens duc* Et C
vias, non habebit successus. c. 3. v. 28. verb
 his, S. Bernardus serm. 61. *Hypocrita est mur*
sunt habitu, astu vulpes, actu & crudelitate dux
te lupi: hi sunt, qui boni videri, non esse Pute
mali non videri, sed esse volunt. disse
videri timent, ne parùm sint mali; etenim cum
minùs semper malitia palam nocuit; ne dict
unquam bonus, nisi simulatione boni de mor
ptus est. Verùm labia hæc dolosa sæpe co lem
 rent successu, & fraudulenta astutia in sic
 torem suum recidit juxta Salomonem Prov. licio
 26. v. 27. *Qui fodit, foveam, incidet in* cep
eam. Nam labijs suis intelligitur inimic sale
 cus, cum in corde tractaverit dolos. Ibid. to
 v. 24. Proditur enim suâ ipsius loquelâ
 & im-

& implicatur reti, quod alteri paravit. Fictio & simulatio sunt nivi vernæ similes, mox ad solis radios diffluenti; à verbis abdundunt facta, fallaciam histrionis detegit larva resecta. Sic elusa est vulpina Herodis astutia: *Ite, & interrogate diligenter de puero, ut & ego veniens adorem eum.* Hæm adoratorem! sub ovillis exuvijs lupum, qui mactare cupit & devorare. Arabici Principes reversi sunt per aliam viam in regionem suam; frustratus vano captator hiatu. Et Cain ille primus parricida, cum blandis verbis ductasset Abelem in agros, *Egrediamur foras*, fratrem velut agnum lanius duxit ad macellum, & insontem jugulavit. Putes successisse dolos, simulationi respondisse exitum? Neutiquam. Terra clamavit, cum muta jaceret innocentia; præsens vindicta insecuta est latronem, perpetuo tremore artuum & pavore conscientie crudelem fallaciam luit; nec enim homo perfidus sicca morte ad inferos descendit. Neque felicior fuit Joabus, Davidis Regis militie Princeps, qui Amasam belli Ducem à parte Absalonis humanissime salutavit, etiam libato osculo, cum dicto; *Salve mi frater!* salutem auribus ingessit, pugionem visceribus

P im-

immerfit; postea ad aram ipsam trucidatus, poenas dedit sanguinis per dolosam simulationem effusi. 3. Reg. Usque ad eò violatio fidei nulli diu felix fuit. Et licet esset; quod indignius, turpius, ingenuo homini detestabilius, quàm nomen veracis perdere: et testimonia, promissa, pacta, conventa, iuramenta suspecta haberi? Salomon Prov. 14. *Vir, ait, versutus odiosus est.* Semel fallenti non facile iterum creditur; videtur quidem in exuvijs leoninis incedere, sed sutâ tamen caudâ vulpinâ prodit simulationem. O quantò laudabilior veterum Germanorum simplicitas! Quis eorum -- *Non fugeret, si nunc hæc monstra videret.* Juvenalis.

Quid enim monstrosius, quàm pectus ex vulpe, simio, colubro compositum, & lingua ex fallacijs & fraudibus consuta: etenim si *Fides* fundamentum est societatis humanæ, quis non videt, eo concusso aut suffocato, pariter justitiam, & privatum publicumque bonum funditus perire, omnemque inter mortales commercium non modò labefactari, sed everti? nam si Ratio, lumen & dux hominis, in tenebras & errorem inducatur, quid aliud restat, quàm perturbatio?

cidatio, confusio, & humanæ mentis eversio:
 sequuntur inde amicitiarum dissolutio, offi-
 ciorum perplexitas, æqui bonique ignoran-
 tia, uno verbo, chaos immensum omnia in-
 voluit; sic terrarum orbis nosocomium
 glaucomate laborantium; sic receptaculum
 stupiditæ & cæcitate captorum, ad lucem
 aspirantium. Minatur Siracides his *Ratio-*
nis subversoribus: Va duplici corde, & la-
bijs scelestis, c. 2. ad Græcos & Pænos cum
 his pestibus. Germana fides olim per omnes
 mundi plagas celebrabatur, sinceritas apud
 cunctas gentes prædicabatur, idemque erat,
 Germanum esse, atque virum fraudis & do-
 li ignarum, cui plus injurato crederes, quàm
 jurantibus alijs aliarum terrarum populis.
 Factis jurabant, non verbis: juxta illam E-
 vangelij regulam, *Est Est, Non Non*, omnia
 sua dicta & conventa metiebantur; quid-
 quid affirmabant aut negabant, promitte-
 bant aut condicebant, ratum erat ac fixum.
 Stipulata manus locum omnium tabularum
 & sigillorum explebat. Viderint ergo no-
 stri temporis *Politici*, quomodo has Majo-
 rum suorum laudes, & patrium nomen tuean-
 tur; quàm scelestè deserant vestigia Majo-
 rum, qui propter opimiores spes violari jus

& jusjurandum posse putant : pueros talia
ajunt, viros juramento fallendos. O m
res! ô tempora! exclamet hic aliquis
Tullio. Verè de nostra ætate Politi
Plautus :

*Qui cavet, ne decipiatur, vix cavet, cum
cavet,*

*Etiam cum cavisse ratus est, sæpius ca
tor captus est.*

Atque hæc ex occasione propositæ quæstionis
solidiora ab ijs pete, qui nervosius & dilige
tius discutunt. Finem facio epistolæ cum
versiculis antiquæ simplicitatis, in nostrat
men tempora vibratæ veritatis :

Annis mille jam peractis,

Fides nulla est in factis,

Mel in ore, verba lactis,

Fel in corde, fraus in pactis.

Vale, & votum ex Venusino Vate de ar
Poëtica accipe :

*Nunquam te fallant animi sub vulpe lo
quentes.*

